

NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA NGÀNH DU LỊCH TỈNH PHÚ THỌ

Phạm Thị Thu Hương¹, Đinh Hồng Linh*²

¹Trường Đại học Hùng Vương

²Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Phú Thọ được coi là trung tâm du lịch về cội nguồn của đất nước, trong đó, di tích Lịch sử Đền Hùng và hát Xoan được vinh danh là di sản văn hóa của cả nước. Phát triển du lịch tỉnh Phú Thọ không những là động lực phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Phú Thọ mà còn hiệu ứng tương hỗ rất lớn, tạo thành một thể mạnh không những cho tỉnh mà còn cho toàn vùng, góp phần phát triển kinh tế cho các tỉnh trung du miền núi phía Bắc. Bài viết sẽ phân tích các yếu tố cấu thành năng lực cạnh tranh của ngành du lịch tỉnh Phú Thọ, từ đó đưa ra một số giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch, giúp các nhà hoạch định chính sách có những tham khảo đúng đắn để định hướng phát triển và kết hợp các thể mạnh trong cạnh tranh du lịch của tỉnh.

Từ khóa: *Năng lực cạnh tranh ngành du lịch tỉnh Phú Thọ; Sản phẩm du lịch Phú Thọ; Dự án đầu tư du lịch tỉnh Phú Thọ; Lợi thế so sánh của du lịch tỉnh Phú Thọ; Du lịch tỉnh Phú Thọ.*

ĐẶT VẤN ĐỀ

Cùng với quá trình phát triển của nền kinh tế quốc dân, du lịch không chỉ là một hiện tượng kinh tế xã hội mà đã trở thành một ngành kinh tế với nhiều tính chất đặc thù so với các ngành khác. Với vị trí địa lý thuận lợi, nguồn tài nguyên du lịch phong phú và một môi trường kinh tế - chính trị ổn định, Việt Nam đang hội tụ nhiều lợi thế so sánh để phát triển du lịch mà không phải quốc gia nào cũng có được. Trong những năm qua, ngành du lịch Việt Nam đã có những bước phát triển vượt bậc, nhanh chóng thu hẹp khoảng cách với du lịch của các nước trong khu vực.

Nằm trong bối cảnh chung của sự phát triển du lịch Việt Nam, trong những năm qua, ngành du lịch tỉnh Phú Thọ đã có những bước phát triển quan trọng và trở thành một trung tâm du lịch về cội nguồn, du lịch sinh thái và lễ hội của đất nước. Tuy nhiên, trong quá trình phát triển, ngành du lịch Phú Thọ còn tồn tại một số hạn chế cần khắc phục, sự phát triển của ngành chưa tương xứng với tiềm năng du lịch của tỉnh.

Bên cạnh đó, trong xu hướng phát triển chung của du lịch thế giới, ngành du lịch Phú Thọ không những phải cạnh tranh với ngành du lịch của các địa phương khác trong nước mà còn phải cạnh tranh rất quyết liệt với ngành du lịch của các nước trong khu vực và trên thế giới.

Trước thực trạng này, việc tìm ra giải pháp nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh cho ngành du lịch tỉnh Phú Thọ là một yêu cầu khách quan và cấp thiết đối với sự phát triển kinh tế - xã hội chung của tỉnh.

THỰC TRẠNG NĂNG LỰC CẠNH TRANH NGÀNH DU LỊCH TỈNH PHÚ THỌ

Các yếu tố quyết định năng lực cạnh tranh của ngành du lịch tỉnh Phú Thọ

Lợi thế so sánh của ngành du lịch tỉnh Phú Thọ

Phú Thọ được đánh giá là tỉnh có tiềm năng về tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn phong phú, đa dạng để thúc đẩy phát triển du lịch và từng bước đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Phú Thọ là một tỉnh hội tụ đầy đủ các yếu tố, điều kiện thuận lợi để phát triển nhanh và bền vững ngành du lịch.

Phú Thọ vốn được biết đến là một vùng đất hội tụ nhiều giá trị di sản văn hoá đặc sắc, độc đáo, cái nôi của nền văn hóa Lạc Việt, kinh đô đầu tiên của Việt Nam. Phú Thọ có 1.372 di tích lịch sử văn hóa, trong đó có di tích lịch sử Đền Hùng là di tích xếp hạng quốc gia đặc biệt; 161 di tích khảo cổ thời tiền sử và sơ sử như Làng Cả, Sơn Vi, Phùng Nguyên, Đông Sơn... chứa đựng nhiều dấu ấn nền văn minh Việt cổ. Tỉnh Phú Thọ còn có nhiều di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh nổi bật như đền Mẫu Âu Cơ, chùa Tam Giang, đền Hiền Quan, đình Hùng Lô, Vườn quốc gia

* Tel: 0903468919; Email: dhlinh23@gmail.com

Xuân Sơn, khu nước khoáng nóng La Phù - Thanh Thủy, Bến Gót - Bạch Hạc... và rất nhiều loại hình văn hóa phi vật thể độc đáo như hát xoan, hát ghẹo, cùng với 260 lễ hội dân gian và hiện đại đặc sắc (hội Phết - Hiền Quan, hội bơi chải - Bạch Hạc, hội rước voi - Đào Xá...) cộng với sắc thái văn hóa độc đáo của 21 dân tộc anh em là tiềm năng to lớn trong việc thu hút đầu tư, thúc đẩy ngành du lịch phát triển nhanh trong những năm tới. Sản phẩm du lịch được hình thành, với các điểm tham quan, các di tích lịch sử văn hóa, các lễ hội, các cảnh quan thiên nhiên. Các tuyến du lịch văn hóa tâm linh, khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng. [5]

Môi trường kinh doanh của ngành du lịch tỉnh Phú Thọ

Được đánh giá là một tỉnh có môi trường chính trị ổn định, an ninh, trật tự xã hội đảm bảo, không có điểm nóng về chính trị và xã hội, chính quyền nhà nước, nhân dân địa phương thân thiện. Trong những năm qua, tỉnh Phú Thọ đã có nhiều cố gắng trong việc tạo môi trường thông thoáng, minh bạch, vì sự phát triển của doanh nghiệp; Tạo điều kiện cho các nhà đầu tư đầu tư vào tỉnh sản xuất, kinh doanh theo pháp và coi công việc của nhà đầu tư như công việc của chính mình.

Năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp trong ngành

Ngành đã xây dựng và giới thiệu 12 tour du lịch "Về miền lễ hội cội nguồn dân tộc Việt Nam" đến 30 hãng lữ hành lớn của cả nước, thu hút khoảng 400 tour của các hãng lữ hành; ngành tích cực tham gia vào chương trình hợp tác "du lịch về cội nguồn" 3 tỉnh Phú Thọ - Yên Bái - Lào Cai, gắn kết chương trình "Về miền lễ hội cội nguồn dân tộc Việt Nam" tạo nên chuỗi hoạt động liên kết đem lại hiệu quả xã hội cao. [4]

Hệ thống cơ sở lưu trú tăng nhanh, với 75 cơ sở vào năm 2006 tăng trên 160 cơ sở năm 2011. Lao động trong ngành du lịch là hơn 13000 người, dự báo số lượng lao động trong ngành du lịch năm 2015 là 20600 lao động.

Năng lực cạnh tranh của sản phẩm du lịch

Các điều kiện tự nhiên của Phú Thọ, đặc biệt là địa hình đa dạng đã tạo cho Phú Thọ có

một nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên khá phong phú và hấp dẫn. Du lịch Phú Thọ những năm qua đã có chỗ đứng trên bản đồ du lịch Việt Nam với những điểm đến, điểm tham quan, các loại hình dịch vụ du lịch chất lượng, phát huy được các giá trị văn hóa, giá trị lịch sử truyền thống cội nguồn để phát triển du lịch, tạo mối liên kết cho phát triển dịch vụ du lịch trong vùng. [2]

Bảng 1: Các sản phẩm du lịch điển hình tỉnh Phú Thọ

TT	Địa điểm	Sản phẩm du lịch
1	Khu du lịch quốc gia Đền Hùng	Du lịch văn hóa hướng về cội nguồn, thể thao, tổng hợp.
2	Khu du lịch nước khoáng Thanh Thủy	Du lịch nghỉ dưỡng chữa bệnh bằng nước khoáng
3	Khu du lịch Bạch Hạc - Bến Gót	Du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng.
4	Vườn quốc gia Xuân Sơn	Du lịch tham quan, sinh thái.
5	Đầm Ao Châu	Du lịch nghỉ dưỡng, thể thao hồ.
6	Ao Giời - Suối Tiên	Du lịch nghỉ dưỡng, vui chơi giải trí.

Nguồn: Sở Thương mại - Du lịch tỉnh Phú Thọ và Viện Nghiên cứu phát triển Du lịch [3]

Những hạn chế của năng lực cạnh tranh ngành du lịch tỉnh Phú Thọ

Thứ nhất, môi trường kinh doanh kém thuận lợi do quản lý Nhà nước trong lĩnh vực du lịch vẫn còn nhiều bất cập; hệ thống chính sách có liên quan như xuất nhập cảnh, tài chính, đầu tư còn nặng tính phân biệt giữa các doanh nghiệp du lịch và các doanh nghiệp ở các ngành kinh tế khác; trình độ ứng dụng công nghệ còn hạn chế.

Thứ hai, phần lớn các doanh nghiệp du lịch tỉnh Phú Thọ thuộc loại nhỏ, thiếu vốn, chất lượng dịch vụ hạn chế, năng lực quản lý và hiệu quả hoạt động còn thấp do thiếu chiến lược trong kinh doanh, cạnh tranh đơn lẻ và chưa có khả năng hợp tác thành các tập đoàn để nâng cao vị thế của mình. Các doanh nghiệp du lịch phần lớn tuyển lao động phổ thông không có chuyên môn, điều này làm cho các nghiệp vụ du lịch thiếu tính chuyên

nghiệp. Đội ngũ nhân lực du lịch vừa thiếu vừa yếu về trình độ ngoại ngữ và kinh nghiệm. Công tác đào tạo và đạo lại đội ngũ cán bộ phục vụ trong ngành du lịch chưa được quan tâm. [3]

Thứ ba, sản phẩm du lịch ở các khu, điểm du lịch còn nghèo nàn, đơn điệu, không đặc sắc và thiếu các sản phẩm đặc thù; chất lượng sản phẩm du lịch chưa cao; ẩm thực còn đơn điệu. Ở đây còn chưa có các dịch vụ hoạt động về đêm như các khu vui chơi giải trí, các khu thương mại hàng hóa đặc trưng và độc đáo. Bên cạnh đó, hoạt động tuyên truyền quảng bá chưa phát huy được các hiệu quả cần thiết.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA NGÀNH DU LỊCH TỈNH PHÚ THỌ

Nâng cao khả năng cạnh tranh của môi trường kinh doanh ngành thông qua công tác quy hoạch và bố trí cơ cấu vốn đầu tư, tăng cường hiệu lực quản lý Nhà nước về du lịch, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ.

Nghiên cứu ứng dụng khoa học công nghệ trong công tác quản lý nhà nước, quản lý kinh doanh và xây dựng các tour, tuyến, điểm du lịch.

Phát triển nguồn nhân lực du lịch

Cần phải đánh giá lại lực lượng lao động trong các doanh nghiệp kinh doanh du lịch để có kế hoạch đào tạo hợp lý. Thường xuyên cập nhật thông tin đào tạo và đào tạo lại cho đội ngũ lao động trong tỉnh, mặt khác việc đào tạo phải gắn với nhu cầu thực tiễn các hoạt động du lịch trên địa bàn.

Phát triển nguồn nhân lực du lịch đồng bộ cả về số lượng và chất lượng, từng bước chuẩn hóa chuyên môn, nghiệp vụ đối với đội ngũ cán bộ, nhân viên du lịch chuyên nghiệp; đảm bảo nâng cao chất lượng nguồn nhân lực quản lý Nhà nước về du lịch từ tỉnh đến địa phương và đội ngũ lao động nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch cả trước mắt và lâu dài.

Nâng cao năng lực cạnh tranh của hệ thống doanh nghiệp du lịch thông qua các chiến lược kinh doanh và liên kết hợp tác.

Các doanh nghiệp kinh doanh du lịch tỉnh Phú Thọ cần tăng cường liên kết với các doanh nghiệp du lịch các tỉnh khác tạo vành đai khép kín trong kinh doanh du lịch. Việc liên kết này không chỉ tạo ra đa dạng sản phẩm du lịch đối với các vùng trong cả nước mà còn mang tính khu vực và thế giới. Đặc biệt, cần khai thác chương trình du lịch “Về miền lễ hội cội nguồn dân tộc Việt Nam”, các tuyến du lịch tiềm năng, thực hiện chương trình liên kết phát triển du lịch, liên kết với các địa phương lân cận nhằm tạo ra liên kết vùng du lịch như tuyến du lịch Phú Thọ - Lào Cai - Yên Bái. [4]

Đa dạng hoá và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch

Kêu gọi đầu tư phát triển các sản phẩm, loại hình du lịch đặc thù như du lịch kết hợp khám chữa bệnh bằng nước khoáng; du lịch văn hóa hướng về cội nguồn, thể thao, tổng hợp; du lịch tham quan sinh thái kết hợp tham quan các di tích lịch sử, di chỉ khảo cổ...

Xây dựng các chương trình khai thác nghệ thuật văn hóa hát Xoan, hát ghẹo để phục vụ và thu hút du khách.

Xúc tiến quảng bá du lịch

Phú Thọ với những tiềm năng thế mạnh nổi trội là các giá trị văn hóa vùng đất Tổ, vì thế, khi quảng bá hình tượng của tỉnh Phú Thọ, chúng ta có thể sử dụng khẩu hiệu “Phú Thọ - miền lễ hội cội nguồn dân tộc Việt Nam”; giới thiệu và quảng bá sâu rộng những lễ hội tiêu biểu đặc sắc vùng đất Tổ với đồng bào cả nước và du khách quốc tế. [3]

Nâng cao hiệu quả hoạt động xúc tiến du lịch thương mại đầu tư cho các sản phẩm đặc thù của địa phương đối với thị trường trong nước và quốc tế. Xây dựng đề án xã hội hóa xúc tiến, quảng bá du lịch Phú Thọ - Lào Cai - Yên Bái. Xác định trách nhiệm công tác xúc tiến, quảng bá giữa Nhà nước, Hiệp hội du lịch và các doanh nghiệp. Tranh thủ các nguồn lực, sự hỗ trợ của Tổng cục du lịch và các ngành để đẩy mạnh công tác quảng bá du lịch đến những thị trường du lịch trọng điểm trong nước và quốc tế.

Thu hút vốn đầu tư

Để thu hút được nguồn vốn đầu tư cho ngành du lịch tỉnh Phú Thọ, chính quyền tỉnh và ngành du lịch tỉnh Phú Thọ cần thực hiện các chính sách và giải pháp đồng bộ nhằm huy động vốn của các thành phần kinh tế trong nước và kêu gọi vốn đầu tư nước ngoài; thực hiện xã hội hóa đầu tư phát triển, sử dụng có hiệu quả nguồn vốn đầu tư từ ngân sách nhà nước làm “vốn môi” để huy động và sử dụng các nguồn vốn khác.

Bảng 2. Danh mục các dự án đầu tư du lịch tỉnh Phú Thọ

Số TT	Tên dự án	Địa điểm	Sản phẩm du lịch điển hình/mục đích	Dự kiến giai đoạn đầu tư
1	Khu du lịch quốc gia Đền Hùng	Huyện Lâm Thao	Du lịch văn hoá hướng về cội nguồn, thể thao, tổng hợp	2007 - 2015
2	Khu du lịch nước khoáng Thanh Thủy	Huyện Thanh Thủy	Du lịch nghỉ dưỡng chữa bệnh bằng nước khoáng	2006 - 2015
3	Khu du lịch sinh thái vườn quốc gia Xuân Sơn	Huyện Thanh Sơn	Du lịch tham quan, sinh thái	2007 - 2015
4	Khu du lịch Đầm Ao Châu	Huyện Hạ Hoà	Du lịch nghỉ dưỡng, thể thao dưới nước	2010 - 2020
5	Khu du lịch Ao Giời - Suối Tiên	Huyện Hạ Hoà	Du lịch nghỉ dưỡng, vui chơi giải trí	2010 - 2020

Nguồn: Sở Thương mại - Du lịch tỉnh Phú Thọ và Viện NCPT Du lịch [1]

Phát triển du lịch bền vững với sự tham gia của cộng đồng địa phương

Tạo điều kiện cho cộng đồng địa phương tham gia trực tiếp vào du lịch, tạo ra các sản phẩm du lịch hoặc cung cấp nguồn nguyên liệu đầu vào cho kinh doanh du lịch. Đồng thời, giáo dục để nâng cao nhận thức của cộng đồng địa phương về lợi ích của phát triển du lịch và những tác hại mà hoạt động du lịch có thể gây ra nếu tài nguyên môi trường không được giữ gìn để nâng cao ý thức trách nhiệm trong việc bảo vệ môi trường, phát triển du lịch.

KẾT LUẬN

Xu thế toàn cầu hoá du lịch đang đặt ra những cơ hội và vô vàn thách thức đối với ngành du lịch Việt Nam nói chung và du lịch tỉnh Phú Thọ nói riêng. Do đó, nâng cao sức cạnh tranh của ngành du lịch tỉnh Phú Thọ để hội nhập kinh tế hiệu quả là nhiệm vụ trước mắt và lâu dài, không chỉ đòi hỏi sự nỗ lực của toàn ngành mà còn rất cần sự phối hợp của

các Bộ, Ngành có liên quan, tạo điều kiện đưa tỉnh Phú Thọ nói riêng và nước Việt Nam nói chung hội nhập một cách chủ động và bền vững vào nền kinh tế thế giới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Điều chỉnh quy hoạch phát triển du lịch tỉnh Phú Thọ giai đoạn 2006 - 2010 và định hướng đến năm 2020.
2. TS. Nguyễn Đình Hòa (2008), “Năng lực cạnh tranh của điểm đến du lịch Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế”, *Tạp chí Kinh tế phát triển*, số 214, tháng 8,.
3. ThS. Phạm Thị Thu Hương (07/2011), “Chiến lược Marketing địa phương nhằm phát triển du lịch tỉnh Phú Thọ”, *Tạp chí nghiên cứu Châu Phi và Trung Đông*, số 07.
4. TS. Lê Văn Minh (2012), “Định hướng đầu tư xây dựng thị trường - sản phẩm du lịch tại các tỉnh Phú Thọ - Yên Bái - Lào Cai”, Tham luận tại Hội thảo xúc tiến đầu tư ba tỉnh Phú Thọ - Yên Bái - Lào Cai, Viện nghiên cứu phát triển du lịch.
5. Quách Thị Sinh (08/04/2010), “Lễ hội - sức hút của du lịch Phú Thọ”, baodulich.net.vn.

SUMMARY
**IMPROVING THE COMPETITIVE ABILITY
OF PHU THO PROVINCE TOURISM**

Pham Thi Thu Huong¹, Dinh Hong Linh^{2*}

¹*Hung Vuong University*

²*College of Economics and Business Administration - TNU*

Phu Tho is a reversion to the original point tourist center in which Hung temple history relic and Xoan singing have been gloried as culture relics of the country. Developing tourism in Phu Tho province is not only the motivation to increase Phu Tho's economy – society but also a great reciprocal effectiveness, creating an advantage for the province and whole region and contributing to the economic development for northern mid land – mountainous provinces. The article analyzes the factors composing to competitive ability of Phu Tho's tourism; from which the researchers propose some solutions to improve competitive ability of tourism, helping the policy makers have right references to orient and coordinate the advantages in tourist competition of the province.

Key words: *compatitive ability of Phu Tho province tourism; Tourist product of Phu Tho; Tourist investment project in Phu Tho province; Competitive advantage of Phu Tho's tourism; Phu Tho tourism.*

Ngày nhận: 06/04/2012; Ngày phản biện: 14/05/2012; Ngày duyệt đăng: 12/06/2012

---

* *Tel: 0903468919; Email: dhlinh23@gmail.com*